

Hałas to każdy niepożądany, nieprzyjemny, dokuczliwy dźwięk występujący w danym miejscu, czasie i okolicznościach. Definicja ta opiera się na subiektywnym odczuwaniu hałasu.

Hałas to dźwięk szkodliwy dla szeroko pojętego zdrowia człowieka. Przyjmuje się, że dźwięk o natężeniu 55 dB jest nieprzyjemny, a poziom hałasu o natężeniu 65 dB uznany jest za nie do zniesienia.

Uciążliwe oddziaływanie hałasu obserwuje się wszędzie:

- w pracy,
- w miejscu zamieszkania,
- w miejscu wypoczynku
- w obiektach użyteczności publicznej
- środkach komunikacji

Szkodliwy wpływ hałasu zależy od:

- fizycznych parametrów bodźca akustycznego:
 - natężenia dźwięków
 - ich częstotliwości
 - charakteru dźwięku (hałas ciągły, przerywany, jednorazowy impuls)

- czasu trwania
- osobistego nastawienia
- ogólnej scenerii
- obciążenia pracą umysłową
- wrażliwości osobniczej, wieku, płci, stanu zdrowia fizycznego.

Ze względu na źródło i miejsce występowania hałasu wyróżniamy hałas:

- przemysłowy,
- komunikacyjny,
- komunalny,
- mieszkaniowy

Według sondaży CBOS miejscem, w którym nadmiernie głośne dźwięki szczególnie dokuczają Polakom, jest przede wszystkim mieszkanie lub dom, a następnie miejsce pracy. Z deklaracji ankietowanych wynika, iż w mieszkaniu lub domu najczęściej narażeni jesteśmy na hałas dochodzących z ulic i dróg przede wszystkim na terenach miast. Drugim z kolei źródłem hałasu w mieszkaniu są dźwięki pochodzące z najbliższej okolicy miejsca zamieszkania (np. głośne słuchanie muzyki przez sąsiadów, działalność gastronomiczno-rozrywkowa, szczekanie psów, głośne zabawy dzieci i młodzieży, hałaśliwe zachowania pod oknem, alarmy samochodowe, dzwony kościelne).

W budynkach mieszkalnych (wielorodzinnych) głównymi źródłami hałasu instalacyjnego, uciążliwego dla mieszkańców są:

- instalacja wentylacji mechanicznej wyciągowej mieszkań,
- instalacja klimatyzacji miejscowej i ogrzewania powietrznego,
- pomieszczenia węzłów cieplnych i kotłowni wbudowanych w budynki mieszkalne,
- instalacja wodociągowo-kanalizacyjna mieszkań.

W budynkach zamieszkania zbiorowego (hotelach) oraz budynkach biurowo-administracyjnych podstawowymi źródłami uciążliwego hałasu instalacyjnego są:

- instalacje centralnej wentylacji i klimatyzacji,
- urządzenia instalacji klimatyzacji miejscowej pokoi hotelowych i biurowych,
- urządzenia chłodnicze,
- pomieszczenia techniczne w budynkach

Wpływ hałasu na zdrowie

- Kłopoty ze zdrowiem i samopoczuciem z powodu nadmiernego hałasu ma ok.13 % Polaków.

- Osób niedosłyszących przybywa tak szybko, że niedosłuch zaczęto zaliczać do chorób cywilizacyjnych. Na niedosłuch cierpi 45% Polaków. Aż u 80 % spośród nich uszkodzenie słuchu jest spowodowane długotrwałym przebywaniem w hałasie i jest najczęściej nieodwracalne. Skutki długotrwałego oddziaływania hałasu ujawniają się bardzo powoli.
- Pod wpływem hałasu rośnie napięcie nerwowe (stres) powodujące uwalnianie w organizmie m. in. różnych hormonów np. adrenaliny (hormonu strachu, walki, ucieczki), która uwalnia glukozę z wątroby, umożliwia uwolnienie kwasów tłuszczowych z ich zapasów w tkance tłuszczowej, po to by stanowiły źródło energii dla pracy mięśni. Glukoza i kwasy tłuszczowe niespalone w mięśniach zmieniają się w cholesterol, który odkłada się w ściankach naczyń krwionośnych i prowadzić może do nadciśnienia, zawału serca lub udaru mózgu.
- Hałas przyspiesza i pogłębia zmęczenie, tłumi słyszalność mowy i akustycznych sygnałów ostrzegawczych, przytępia ostrość widzenia, bystrość obserwacji oraz wpływa na opóźnienie reakcji obronnych, zwiększając możliwość nieszczęśliwych wypadków.
- Krótkotrwały hałas np. u dzieci jest powodem zaburzeń widzenia, jąkania się, a także padaczki. Hałas ma ogromny wpływ na naukę dziecka. Dzieci przebywające w hałasie nie potrafią skupić się na nauce. Mają ogromne trudności ze zrozumieniem oraz zapamiętaniem tego co przeczytali.
- Jedną z głównych konsekwencji nadmiernego hałasu jest bezsenność. W czasie snu zachodzi regeneracja sił organizmu. Sen jest bardzo ważny dla ośrodkowego układu nerwowego.
- Istnieje ścisły związek między hałasem a występowaniem zaburzeń psychicznych. Ocenia się, że 60% zachorowań psychicznych ma związek z hałasem.

Regulacje prawne

Ochrona przed hałasem i drganiami jest jednym z podstawowych wymagań, które należy zgodnie z art. 5 ust.1 pkt 1e ustawy z dnia 07.07.1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r., poz. 1186 ze zm.) spełniać projektując, budując i użytkując budynki. Sposób

spełnienia tego wymagania określają przepisy techniczno-budowlane i właściwe w tym zakresie normy. Obecnie obowiązującym zbiorem przepisów techniczno-budowlanych jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2011 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065). Budynek i urządzenia z nim związane powinny być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby poziom hałasu, na który będą narażeni użytkownicy lub ludzie znajdujący się w ich sąsiedztwie, nie stanowił zagrożenia dla ich zdrowia, a także umożliwiał im pracę, odpoczynek i sen w zadowalających warunkach.

Poziom hałasu, jaki może przenikać do pomieszczeń w budynkach mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej, z wyłączeniem budynków, dla których jest konieczne spełnienie szczególnych wymagań ochrony przed hałasem, określają dwie Polskie Normy:

- PN-87/B-02151.01 Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Dopuszczalne wartości ogólne i środki techniczne ochrony przed hałasem.
- PN-87/B-02151.02 Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Dopuszczalne wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach.

Obowiązujące normy określają wartości dopuszczalne równoważnego poziomu natężenia dźwięku A, jakie muszą być spełnione w budynkach mieszkalnych w dzień i w porze nocnej tj. odpowiednio: **35 dB i 25 dB**.

Uprawnienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie przeprowadzają pomiarów hałasu w ramach sprawowanego nadzoru, tylko w uzasadnionych przypadkach, gdy wpłynie skarga od mieszkańców na hałas pochodzący od instalacji i urządzeń stanowiących techniczne wyposażenie budynku oraz od urządzeń i instalacji działających w pomieszczeniach nie związanych funkcjonalnie z danym budynkiem (klimatyzacja, wentylacja, windy, zsypy, pompy, drzwi garażowe, urządzenia grzewcze i chłodzące) lub zlokalizowanych na zewnątrz budynku.

Jeżeli hałas przenika najpierw do środowiska (hałas komunikacyjny, działalność rozrywkowo-gastronomiczna) to powinien spełniać wymogi dopuszczanego poziomu dźwięku w środowisku i podlegać ocenie służb ochrony środowiska.

Ponadto w obecnie obowiązującym systemie prawnym w zakresie ochrony przed hałasem, wiele kompetencji zgodnie z ustawą z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm.) posiadają organy samorządu terytorialnego. Na podstawie art. 363 w/w ustawy wójt, burmistrz lub prezydent miasta może w drodze decyzji nakazać osobie fizycznej, której działalność negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko, a w efekcie uciążliwości hałasowych.

W zakresie spraw dotyczących niewłaściwego, głośnego zachowania się klientów lokali gastronomicznych i dyskotek na zewnątrz budynków, czy też zakłócania ciszy nocnej przez sąsiadów, zastosowanie mają przepisy Kodeksu wykroczeń, odnoszące się do nieprzestrzegania przepisów porządkowych. Pomocna w takich przypadkach będzie Straż Miejska, która podejmie działania na skutek wniesionej interwencji.